

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Рев-08-000 052
Бања Лука, 10.7. 2009. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Петра Бајића, као предсједника вијећа, Драгослава Лукића и Јанка Нинића, као чланова вијећа, у правној ствари тужиље Ј.К., кћери З., Д., Улица ..., коју заступа пуномоћник З.М., адвокат, Д., Улица ..., Д., против тужених РС (правилно: Општине Д.) коју заступа Правобранилаштво Републике Српске-Сједиште замјеника Добој, а Правобраниоца заступа његов замјеник Милкица Гарић и Угоститељско-туристичког а.д. О., Д., Улица ..., кога заступа директор и законски заступник Д.Н., а њега заступа пуномоћник Д.И., ради утврђења носиоца станарског права и поврата стана, одлучујући о ревизији тужиље против пресуде Окружног суда у Добоју број 013-0-Гж-06-000 657 од 24.10.2007. године, у сједници вијећа одржаној 10.7.2009. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Добоју број П-143/04 од 11.8.2006. године одбијена је тужилња Ј.К. кћерка З. (у даљем тексту: тужилња) у цјелини с тужбеним захтјевом којим је тражила да се утврди да јој је на законит начин додјелен једноособан стан у Д., у Улици ..., површине 40 м², да је стекла својство носиоца станарског права, те да се тужени Општина Д. (у даљем тексту: првотужена) и Угоститељско-туристичко а.д. О. Д. (у даљем тексту: друготужени) обавезу да јој предају у посјед и слободно располагање једноособан стан у Д., површине 40 м², слободан од лица и ствари и омогуће откуп тог стана у року од 30 дана по правноснажности пресуде под пријетњом извршења, те да јој на име накнаде за куповину једноособног стана у Д., површине 40 м², исплате износ од 45.000,00 КМ у року од 30 дана по правноснажности пресуде под пријетњом извршења, уз накнаду парничних трошкова. Тужилња је обавезана да првотуженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 400,00 КМ у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде, под пријетњом извршења.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Добоју број 013-0-Гж-06-000 657 од 24.10.2007. године одбијена је жалба тужилње и првостепена пресуда потврђена. Првотужена је одбијена са захтјевом за накнаду трошкова за састав одговора на жалбу.

Тужила је изјавила ревизију против другостепене пресуде због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се обје нижестепене пресуде укину и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Одговори на ревизију нису поднесени.

Тужбом се тражи утврђење да је тужили додјељен на законит начин једноособан стан, ближе описан у изреци првостепене пресуде, да је она на том стану стекла својство носиоца станарског права, као и обавезивање тужених да јој предају у посјед и слободно располагање једноособан стан у Д., површине 40 м², слободан од лица и ствари и омогућење откупа тог стана, или да јој „на име накнаде за куповину једноособног стана у Д. површине 40 м², исплате износ од 45.000,00 КМ”.

Тужила је, према утврђеном чињеничном стању, од 1978. године до 1993. године као радница друготуженог становала у једноособном стану површине 40 м² у његовој стамбено-пословној згради званој Б. у Д., у Улици ... Друготужени није донио акт о додјели стана тужили, нити је она закључила уговор о коришћењу стана. У току 1993. године она се је иселила из тог стана без ичије принуде. Исељењу је претходило проваљивање непознатих лица у стан. Рјешењем друготуженог број 01-244/95 од 04.10.1995. године, тужили је додјељен на коришћење једноособан стан у Д., у Улици ..., који је био напуштен за вријеме рата. Тужила се је уселила у тај стан и закључила 13. октобра 1995. године са ЈП Д. из Д. уговор о коришћењу стана на одређено вријеме „до 21.9.1996. године уз обавезу да се исели у колико се врати ранији корисник овог стана”. Стамбено-пословна зграда звана Б. срушена је на основу акта првотужене број 08/3-362-10/95 од 09.6.1995. године о уклањању објекта. У вријеме вођења првостепеног поступка на том мјесту се је налазио „празан грађевински простор”. Друготужени је покренуо парнични поступак против првотужене ради накнаде штете због рушења објекта, који до окончања ове парнице још није био правноснажно завршен. Рјешењем Министарства за ... Републике Српске, Комисије за ..., Д., број 19-3-939/97 од 13.6.1997. године утврђено је да тужила бесправно користи стан у Улици ... па јој је наређено „да се из предметног стана исели”. Тужила је деложирана из тог стана на основу закључка о дозволи извршења исте Комисије број 19-3-939/97 од 18.6.1997. године.

Позивајући се на одговарајуће одредбе Закона о стамбеним односима („Службени лист СРБиХ” број 14/84-прешићени текст, 12/87 и 36/89 и „Службени гласник РС” број 19/93, 22/93, 12/99. и 31/99, у даљем тексту: ЗСО) и Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ” број 29/78 до 57/89 и „Службени гласник РС” број 17/93, 3/96 и 74/04, у даљем тексту: 300) нижестепени судови су одбили тужилу с тужбеним захтјевом у цјелини.

Нижестепене пресуде су правилне.

Ревизија није основана.

Станарско право грађанин стиче даном законитог усељења у стан (члан 11. став 1. ЗСО). Законитим усељењем у стан сматра се усељење извршено на основу уговора о коришћењу стана, закљученог на основу одговарајућег акта, или другог акта утврђеног овим законом који представља пуноважан основ за усељење (члан 11. став 2. истог закона).

Тужила током поступка није доказала постојање акта о додјели стана у пословно-стамбеној згради званој Б., нити да је закључила уговор о коришћењу тог стана. Она, према томе, није стекла станарско право на том стану, него се сматра незаконито усељеним лицем. Протеком рока из ставова 2. и 7. члана 30. ЗСО, тужила није постала носилац станарског права на стану који је користила у згради званој Б., него је само друготужени, као давалац стана на коришћење, изгубио право да захтијева испражњење тог стана путем надлежног стамбеног органа, односно путем суда. Тужила је, међутим, сама напустила тај стан, дакле, престала да га користи независно од поменутих одредаба члана 30. став 2. и 7. ЗСО. При томе није битно из којих је разлога престала да користи наведени стан. Као незаконито усељено лице, тужила није на том стану остварила право на дом из члана 8. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода. Нису, према томе, биле испуњене, ни по оцјени овог суда, претпоставке из ЗСО, односно из одредаба чланова 154. и 155. 300, а ни из других законских одредаба, да се тужени (укључујући и Републику Српску) обавезу да предају тужилји једнособан стан у Д. површине 40 м² (који, уз то, није ближе одређен по мјесту на којем се налази, улици, броју зграде, спратности и сл.), односно да јој исплате накнаду на име куповине стана у износу од 45.000,00 КМ.

Ревиденткиња није у праву када тврди „да су закључци првостепеног суда о одлучним чињеницама у супротности са садржајем исправа и исказима датим на записник о главној расправи“. Ови наводи нису аргументовани, нити произилазе из стања у списима.

Нису повријеђене ни одредбе Закона о приватизацији државних станова (сада: „Службени гласник РС“ број 72/07-пречишћени текст и 59/08). Према члану 10. тог закона право на откуп стана има носилац станарског права и његов брачни друг, а под одређеним условима и чланови породичног домаћинства.

Како тужила није била носилац станарског права на стану у згради Б. у Добоју, не припада јој ни право на откуп стана.

Нижестепене пресуде немају, према томе, недостатке на које указује ревиденткиња, односно на које овај суд пази по службеној дужности. Доследно томе, ревизија тужилје је одбијена као неоснована на основу члана 248. у вези са чланом 241. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07 и 49/09).

Предсједник вијећа
Петар Бајић